

POSTANOWIENIE

15 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Paweł Grzegorzcyk

na posiedzeniu niejawnym 15 maja 2026 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku M.G. (poprzednio K.)

z udziałem S.R.

o podział majątku wspólnego małżonków,

na skutek skargi kasacyjnej S.R.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie

z 12 listopada 2024 r., XXVII Ca 1435/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. obciąża kosztami postępowania kasacyjnego uczestnika S.R., pozostawiając ich wyliczenie referendarzowi sądowemu.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w

zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych).

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uczestnik S.R. powołał się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej. Wskazał, że przepisy regulujące instytucję zniesienia współwłasności (art. 212 i n. k.c.) są jasne; klarowne jest również dotyczące ich orzecznictwo. Zaskarżone postanowienie jest natomiast rażąco niesprawiedliwe i rażąco narusza zarówno powołane przepisy, jak i ich wykładnię. Jeśli ustawodawca przewidział odstępstwa od natychmiastowego wyrównania wartości utraconego udziału, to zdaniem uczestnika zastosowanie tego rozwiązania nie może krzywdzić właściciela. Ponadto, Sąd Okręgowy, w przekonaniu uczestnika, skupił się nadmiernie na materialnym aspekcie zniesienia współwłasności, traktując zbyt pobieżnie inne okoliczności, w tym potrzeby mieszkaniowe uczestników.

Jak przyjmuje się w utrwalonej judykaturze Sądu Najwyższego, oczywista zasadność skargi kasacyjnej oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Oczywiste jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter, odnosić się do konkretnych, powołanych przez skarżącego przepisów prawa i być dostrzegalne na pierwszy rzut oka (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156 i z dnia 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18).

Analiza motywów zaskarżonego postanowienia prowadziła do wniosku, że Sąd Okręgowy szeroko i wnikliwie rozważył interesy uczestników i wyjaśnił, jakimi względami kierował się, aprobuując ocenę Sądu Rejonowego co do konieczności wyjścia ze współwłasności przez sprzedaż licytacyjną nieruchomości (art. 212 § 2 *in fine* k.c.). Wskazał w szczególności, że uczestnik nie udowodnił, iż posiada

środki wystarczające na spłatę wnioskodawczyni, względnie, aby posiadał zdolność kredytową pozwalającą na zaciągnięcie kredytu, który pozwoliłby na spłatę.

Konieczność oceny realnej możliwości uzyskania spłaty od współwłaściciela, któremu rzecz miałaby zostać przydzielona, wpisuje się w stanowisko Sądu Najwyższego, w którym zauważa się dodatkowo, że badanie sytuacji materialnej i realnych możliwości wywiązania się z obowiązku spłaty powinno dotyczyć wyłącznie współwłaściciela, nie zaś osób trzecich (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2001 r., II CKN 658/00, z dnia 14 marca 2017 r., II CSK 221/16 i z dnia 30 czerwca 2023 r., I CSK 3322/22). Uczestnik wprowadził kwestionował stanowisko co do braku możliwości spłacenia wnioskodawczyni w motywach skargi, zarzucając m.in. błędną ocenę dowodów, niemniej jednak polemika taka na etapie postępowania kasacyjnego nie mogła okazać się skuteczna (art. 398³ § 3 k.p.c.).

Z rozważań Sądu Okręgowego, niepodważanych we wniosku, wynikało ponadto, że wnioskodawczyni proponowała uczestnikowi inne sposoby wyjścia ze współwłasności, zakładające wspólną sprzedaż nieruchomości na wolnym rynku, jednak postawa uczestnika stała na przeszkodzie innym rozwiązaniom aniżeli sprzedaż licytacyjna. Z wniosku nie wynikało, aby wykładnia prawa stanowiąca podłoże zaskarżonego postanowienia odstępowała od utrwalonej linii orzeczniczej Sądu Najwyższego lub jednolitego poglądu nauki prawa. Samo zaś przeświadczenie uczestnika, że zaskarżone orzeczenie jest niesprawiedliwe, nie świadczy o wadliwości przyjętego sposobu podziału.

W konkluzji należało uznać, że na tle kompleksowych rozważań Sądu Okręgowego wywody wniosku nie stwarzały podstawy do przyjęcia, iż skarga kasacyjna jest zasadna, a tym bardziej by była ona uzasadniona w stopniu oczywistym i widocznym już *prima vista*, co zakłada przyczyna kasacyjna określona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2, art. 520 § 3, art. 98 § 1¹, art. 108 § 1, art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 13 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Paweł Grzegorzczak

(K.G.)

[SOP]